

Ochrona dzieci przed
wykorzystywaniem
seksualnym w Europie:
Bezpieczniejsza rekrutacja
pracowników w zjednoczonej
Europie

Listopad 2007 r.

Kate Fitch z Kathleen Spencer Chapman oraz Zoë Hilton

Podsumowanie

Podsumowanie

Niniejszy dokument stanowi podsumowanie raportu dotyczącego inicjatyw na rzecz poprawy współpracy w krajach Unii Europejskiej (UE) w zakresie ochrony dzieci przed wykorzystywaniem seksualnym oraz przedstawiającego zalecenia dla zapewnienia takiej ochrony.

Raport ma na celu poinformowanie polityków oraz decydentów, działaczy na rzecz ochrony dzieci oraz opinii publicznej o znaczeniu procesu weryfikacji osób ubiegających się o pracę umożliwiającą bezpośredni kontakt z dziećmi w Europie, w której obecnie ludzie często przenoszą się do innych krajów w poszukiwaniu pracy.

Raport został opublikowany przez Brytyjskie Krajowe Towarzystwo Zapobiegania Przemocy wobec Dzieci (NSPCC) i można go pobrać pod następującym adresem: www.nspcc.org.uk/inform.

Państwa-Strony zobowiązują się do ochrony dzieci przed wszelkimi formami wyzysku seksualnego i nadużyć seksualnych. Dla osiągnięcia tych celów Państwa-Strony podejmą w szczególności wszelkie właściwe kroki o zasięgu krajowym, dwustronnym oraz wielostronnym.

Artykuł 34, Konwencja o Prawach Dziecka ONZ.¹

¹ Organizacja Narodów Zjednoczonych (1989) Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. w Genewie.

Bezpieczna rekrutacja w krajach UE – wyzwania

Głównym elementem procesu rekrutacji mającego ochronić dzieci przed nadużyciami seksualnymi jest weryfikacja osób jeszcze przed ich zatrudnieniem. Pozwala ona pracodawcom na ustalenie, czy przyszły pracownik nie był wcześniej karany za przestępstwa seksualne związane z przemocą lub narkotykami, co może powodować, że nie nadaje się on do pracy z dziećmi oraz, czy pracownik taki nie ma zakazu pracy z dziećmi.²

Należy pamiętać o tym, aby wszystkie osoby ubiegające się o pracę umożliwiającą kontakt z dziećmi były poddane takiej samej weryfikacji wcześniejszej historii karnej. Bezpieczna rekrutacja osób z innych krajów lub osób, które przez dłuższy czas mieszkały za granicą niesie obecnie ze sobą wiele wyzwań dla pracodawców, którzy muszą mieć możliwość sprawdzenia, czy dana osoba nie złamała prawa w jednym z krajów, w którym wcześniej przebywała.

Ma to tym większe znaczenie, że korzystając ze swojego prawa do życia i pracy w innych krajach członkowskich Unii Europejskiej, wiele osób przenosi się obecnie z jednego kraju do drugiego w poszukiwaniu pracy. Na przykład, dane z maja 2004 r. mówią o 17013 osobach, które przyjechały do Wielkiej Brytanii z dziesięciu nowoprzyjętych krajów członkowskich UE i złożyły w ramach Programu Rejestracji Pracowników w Brytyjskim Ministerstwie Spraw Wewnętrznych wnioski o pracę z dziećmi lub z osobami dorosłymi wymagającymi opieki jako ich osoby towarzyszące lub opiekunowie.³

² Należy zwrócić uwagę, że w celu ochrony dzieci należy podjąć również inne działania. Na przykład, oprócz sprawdzenia wcześniejszej historii pracy potencjalnego pracownika, pracodawca powinien przeprowadzić odpowiednią rozmowę kwalifikacyjną, sprawdzić referencje oraz zadbać o odpowiednie przeszkolenie i nadzór nad pracą pracownika po rozpoczęciu pracy.

³ Źródło: Brytyjska Agencja ds. Ochrony Granic i Imigracji prezentująca informacje na temat liczby pracowników z krajów przyjętych do UE w 2004 r., którzy złożyli wnioski w ramach Brytyjskiego Programu Rejestracji Pracowników (WRS). Dane nie obejmują osób, które są samozatrudnione lub które nie zarejestrowały się w Programie Rejestracji Pracowników Brytyjskiego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (na podstawie informacji uzyskanych na piśmie od Brytyjskiej Agencji ds. Ochrony Granic i Imigracji) Pełne dane znajdują się w załączniku do niniejszego raportu.

W 2004 r. przypadek Michaela Fourniret pokazał, do czego może doprowadzić brak sprawdzenia pracownika przybywającego z zagranicy. Fourniret, obywatel Francji, przed przeprowadzeniem się do Belgii został skazany za serię zabójstw oraz wykorzystywanie seksualne dzieci. Ponieważ władze belgijskie nie wiedziały o tych wyrokach, Fourniret został dopuszczony do pracy w szkole. Dało mu to okazję do popełnienia dalszych zabójstw oraz przestępstw na tle seksualnym, których ofiarą padły dzieci.

Istnieją dowody, że osoby, które zostały skazane za przestępstwa na tle seksualnym wobec dzieci, coraz częściej zmieniają kraj swojego pobytu.⁴ Wiedza na temat sprawców przestępstw seksualnych daje podstawy do twierdzenia, że osoby z wyrokami mogą próbować wykorzystywać systemy prawne innych krajów do ukrywania się przed wymiarem sprawiedliwości lub uzyskiwania zatrudnienia w placówkach dziecięcych i ponownego popełniania nadużyć na tle seksualnym. W niektórych krajach UE łatwiej jest otrzymać pracę, w której istnieje bezpośredni dostęp do dzieci, niż w innych.

Wymagana jest współpraca międzynarodowa na poziomie, który zapewni, że osoby skazane za przestępstwa na tle seksualnym, po wyjeździe do innego kraju, nie będą mogły uzyskać pracy, która umożliwi im bliski kontakt z dziećmi. Na podstawie naszej obecnej wiedzy na temat zachowań sprawców przestępstw seksualnych oraz sposobów minimalizacji zagrożeń dla dzieci, rządy państw członkowskich oraz instytucje unijne powinny podjąć działania zanim dojdzie do kolejnego spektakularnego przestępstwa na tym tle.

Jakie działania zostały do tej pory podjęte przez Unię Europejską w celu niedopuszczenia nieodpowiednich osób do pracy z dziećmi?

Instytucje Unii Europejskiej określiły lub omówiły wiele inicjatyw dotyczących nadużyć seksualnych i wykorzystywania dzieci. Stanowią one dobrą podstawę do dalszej współpracy, jednak nie dają gwarantują, że nieodpowiednie osoby nie będą miały możliwości podjęcia pracy z dziećmi po przeniesieniu się do innego kraju.

⁴ Analiza strategiczna CEOP (Centrum Ochrony przed Wykorzystywaniem Dzieci) 2006-07.

Decyzja Ramowa Rady z 2003 r. dotycząca „zwalczania handlu ludźmi, seksualnego wykorzystywania dzieci i pornografii dziecięcej”⁵ wymaga od krajów członkowskich zapewnienia, aby osoby skazane za pewnego typu przestępstwa nie miały możliwości pracy z dziećmi.⁶ Decyzja ta jest najlepszym potwierdzeniem znaczenia podejmowanych działań. Pamiętać należy jednak, że postanowienie to jest minimalne i nie przyczynia się do rozwiązywania problemów z weryfikacją osób ubiegających się o pracę umożliwiającą bezpośredni kontakt z dziećmi oraz zasadami ich wykluczenia zawodowego, które trudno jest ujednoclić na płaszczyźnie międzynarodowej. Nie jest również jasne, w jakim stopniu kraje członkowskie wdrożyły powyższą Decyzję Ramową.

Jeśli osoba ma zakaz pracy z dziećmi w jednym kraju, decyzja taka powinna bezwzględnie być również honorowana w innych krajach. Starając się do tego doprowadzić, w 2004 r. Belgia wystąpiła z inicjatywą, która pozwoliłaby na „uznawanie i stosowanie zakazów wynikających z wyroków za przestępstwa na tle seksualnym wobec dzieci” w krajach UE.⁷ Pomimo pilnej potrzeby podjęcia takiego porozumienia, zgłoszona propozycja napotkała problemy natury politycznej i praktycznej, w efekcie czego rozmowy utknęły w miejscu.

Dlaczego trudno jest uzyskać i wykorzystywać informacje z innych krajów do celów weryfikacji osób ubiegających się o pracę umożliwiającą im bezpośredni kontakt z dziećmi?

W krajach UE nie istnieją specjalne systemy wymiany zawartych w rejestrach skazanych informacji istotnych z punktu widzenia weryfikacji osobowej przed zatrudnieniem. Pracodawcy często muszą dowiadywać się, jak uzyskać dostęp do zaświadczeń o niekaralności w innych krajach, co często może być bardzo trudnym zadaniem oraz może powodować, że zabraknie im czasu i energii do przeprowadzenia bardzo czasochłonnego

⁵ Decyzja Ramowa Rady 2004/68/JHA z dnia 22 grudnia 2003 r. o zwalczania handlu ludźmi, seksualnego wykorzystywania dzieci i pornografii dziecięcej (<http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/l33138.htm>).

⁶ „Przestępstwa dotyczące seksualnego wykorzystywania dzieci” (Artykuł 2), „Przestępstwa związane z pornografią dziecięcą” (Artykuł 3) oraz „Podżeganie, pomocnictwo i usiłowanie” (Artykuł 4).

⁷ Inicjatywa Królestwa Belgii zgłoszona z propozycją przyjęcia przez Radę Unii Europejskiej Decyzji Ramowej w sprawie uznawania i stosowania w krajach Unii Europejskiej zakazów wynikających z wyroków za przestępstwa seksualne wobec dzieci.

procesu weryfikacji.⁸ Dodatkowo, niektóre kraje mogą niechętnie udzielać takich informacji organom innych krajów.

W przypadkach uzyskania informacji, mogą one być trudne do wykorzystania. Gdy informacje są przesyłane w innym języku lub jeśli zawierają one odniesienie do trudnej w interpretacji terminologii prawniczej, pracodawca może nie być w stanie odpowiednio zinterpretować i wykorzystać takich informacji. Fakt, iż poszczególne kraje mają odmienne przepisy w zakresie archiwizowania danych oraz ich dostępności oznacza również, że dostęp do tych danych może być utrudniony, o czym również muszą pamiętać pracodawcy. Na przykład rejestry skazanych w Szwecji, nawet te dotyczące poważnych przestępstw, są anulowane po upływie dziesięciu lat, jeśli dana osoba nie została w tym czasie ponownie skazana.

W 27 krajach Unii Europejskiej prawna definicja tego samego przestępstwa może się różnić. Nie ma również zgody co do jednolitych konsekwencji prawnych popełnienia danego przestępstwa. W związku z tym, ujawniając informacje o wyrokach zapadłych w sprawie danej osoby, władze danego kraju mogą mieć problemy z określeniem równoważnego wykroczenia lub przestępstwa w systemie prawnym innego kraju członkowskiego.

Czy aktualne wysiłki mające na celu wymianę informacji zawartych w rejestrach skazanych w UE są wystarczające w celu ochrony dzieci?

Kraje członkowskie UE czynią obecnie starania, aby poprawić wymianę informacji karnych poprzez wdrożenie szeregu inicjatyw.⁹ Prace te w dużej mierze koncentrują się na zapewnieniu, aby, zamiast tworzenia centralnej bazy danych na poziomie europejskim, poszczególne kraje posiadały wszystkie informacje dotyczące karalności swoich

⁸ Pracodawcy mogą nie mieć również odpowiedniej wiedzy wymaganej do analizy otrzymanych informacji, bądź też mogą nie rozumieć zagrożeń wynikających dla dzieci ze strony osób skazanych za przestępstwa seksualne lub ze strony innych osób chcących wykorzystywać swoje stanowisko i zaufanie.

⁹ Dotyczy to również propozycji z 2005 r. dot. „Decyzji Ramowej Rady dotyczącej organizacji wymiany informacji zawartych w rejestrach skazanych oraz zawartości takich informacji” COM (2005) 690 (http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/com/2005/com2005_0690en01.pdf), w sprawie którego ogólne porozumienie zostało podjęte w czerwcu 2007 r.

obywateli, niezależnie od tego, w jakim kraju zapadł wyrok. Oznacza to na przykład, że w przypadku, jeśli obywatel Wielkiej Brytanii zostanie skazany za przestępstwo w Słowenii, władze Słowenii powinny powiadomić władze Wielkiej Brytanii tak, aby wszelkie informacje zostały zgromadzone w brytyjskim rejestrze skazanych.

Zapewnienie, aby kraje członkowskie posiadały wszystkie informacje zawarte w rejestrze skazanych dotyczące ich obywateli, łącznie z wyrokami zapadłymi w innych krajach UE, powinno teoretycznie ułatwić dostęp do stosownych informacji w celu przeprowadzania procedury weryfikacji osobowej poprzedzającej zatrudnienie. Jednak wspólna baza danych UE zawierająca informacje na temat osób skazanych za przestępstwa wobec dzieci ogromnie ułatwiłaby wysiłki mające na celu ochronę dzieci. W 2005 r. Komisja Europejska zaproponowała stworzenie „Europejskiego indeksu sprawców”.¹⁰ Propozycja ta została odrzucona, ponieważ kraje członkowskie nie były gotowe do scentralizowania informacji o swoich obywatelach w takiej bazie danych.

UE zajmuje się trudnościami, które mają kraje członkowskie w przechowywaniu oraz wykorzystywaniu wzajemnie przekazywanych sobie informacji zawartych w rejestrach skazanych. Czasami istnieją wątpliwości co do rzetelności informacji przesyłanych z innych krajów, zdarzają się przypadki, gdy informacje te są niepełne i trudne do zrozumienia. Prace nad stworzeniem „standardowego europejskiego formatu” w celu wymiany informacji w sposób ujednolicony i elektroniczny tak, aby dało się je łatwo tłumaczyć maszynowo są dopiero w początkowym stadium zaawansowania.

Wszystkie te starania mają jednak na celu ułatwienie wymiany informacji dla celów prowadzonych śledztw i postępowań karnych. Martwi jednak, że podejmowane inicjatywy nie obligują państw członkowskich do wymiany takich informacji dla celów weryfikacji osób ubiegających się o pracę umożliwiającą im bezpośredni kontakt z dziećmi. Oprócz tego, nie dotyczą one szerszych potrzeb pracodawców w procesie weryfikacji osobowej na potrzeby zatrudnienia.

¹⁰ Biała Księga z 25 stycznia 2005 r. dotycząca wymiany informacji o wyrokach oraz konsekwencjach prawnych takich wyroków w Unii Europejskiej, COM (2005) 10 wersja ostateczna (http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/com/2005/com2005_0010en01.pdf).

Dochodząc do konsensusu w sprawie ochrony danych osobowych, kraje członkowskie muszą mieć jednocześnie na względzie absolutne prawo dzieci do ochrony przed nadużyciami seksualnymi. Ochrona ta powinna leżeć u podstaw dalszych działań nakierowanych na wymianę informacji.

Skutki różnych zasad dot. weryfikacji osobowej oraz wykluczenia zawodowego w Europie

W krajach europejskich istnieją różne zasady dotyczące weryfikacji potencjalnych pracowników. W Wielkiej Brytanii osoby ubiegające się o pracę, w której mogą mieć bliski kontakt z dziećmi, niezależnie od typu pracy, podlegają weryfikacji osobowej. W Szwecji, osoby pragnące pracować w sektorze opieki zdrowotnej nie podlegają weryfikacji, a w Polsce osoby ubiegające się o pracę w domach dziecka zazwyczaj w ogóle nie są sprawdzane pod kątem wcześniejszej karalności.

Istnieje również duża rozbieżność w zakresie systemów uniemożliwiających nieodpowiednim osobom pracę z dziećmi. W niektórych krajach osoby mogą zostać niedopuszczone do pracy z dziećmi na podstawie wyroku sądowego, natomiast w innych pracodawcy podejmują decyzje indywidualnie dla każdego przypadku po zapoznaniu się z zaświadczeniem o niekaralności.

Tego typu różnice powodują duże trudności w osiągnięciu porozumienia w zakresie przeciwdziałania ww. problemom na poziomie europejskim.

Inne kwestie: monitoring sprawców przestępstw seksualnych, którzy zmieniają miejsce swojego pobytu

W szerszym kontekście, w całej Europie występuje potrzeba ochrony wszystkich osób, łącznie z dziećmi, przed sprawcami przestępstw na tle seksualnym, niezależnie od tego, czy ubiegają się one o pracę z dziećmi, czy nie. Brytyjski rejestr sprawców przestępstw na tle seksualnym jest narzędziem monitorowania osób skazanych za przestępstwa seksualne mającym na celu zapobieżenie popełnieniu przez nich kolejnych wykroczeń, a

jednocześnie jest źródłem informacji dla innych organów krajowych w przypadku, gdyby przestępca taki planował wyjechać za granicę. Posiadanie przez kraje członkowskie UE takiego rejestru byłoby jednym ze sposobów międzynarodowego monitoringu przestępców seksualnych.

Zalecenia

Wszystkie kraje członkowskie UE ratyfikowały Konwencję ONZ o Prawach Dziecka oraz są odpowiedzialne za współpracę w celu zapobiegania nadużyciom i wykorzystywaniu dzieci. Transgraniczny przepływ osób wymaga stworzenia takich systemów ochrony dzieci, które brałyby pod uwagę to zobowiązanie. Zgodnie z przesłaniem niniejszego raportu, konieczne jest wdrożenie międzynarodowych mechanizmów w celu ochrony dzieci przed nadużyciami i wykorzystywaniem ze strony osób pracujących na stanowiskach cieszących się zaufaniem.

Artykuł 29 Traktatu Unii Europejskiej tworzy podwaliny pod współpracę w celu ochrony dzieci przed nadużyciami. Instytucje unijne powinny wykorzystać je do zapewnienia pełnej współpracy między krajami członkowskimi tak, aby nieodpowiednie osoby nie mogły pracować z dziećmi.

Dalsze działania w zakresie istniejących inicjatyw

1. Przyjęta w 2003 r. Ramowa Decyzja Rady w sprawie zwalczania seksualnego wykorzystywania dzieci i pornografii dziecięcej powinna być w pełni wdrożona we wszystkich krajach członkowskich, a w szczególności jej Artykuł 5(3).¹¹ Co więcej, nadal aktualnych jest wiele z zaleceń przedstawionych w raporcie CUPICSO przedstawiającym krajowe i międzynarodowe działania mające

¹¹ Artykuł 5 (3) wymaga od krajów członkowskich, by zadbały o to, aby osoby skazane za pewne przestępstwa nie miały prawa pracy z dziećmi: „Każdy kraj członkowski jest zobowiązany podjąć stosowne środki, aby zapewnić, że osoby fizyczne, które zostały skazane za jedno z przestępstw określonych w Artykule 2, 3 lub 4 miały, jeśli to wymagane, tymczasowy lub stały zakaz świadczenia pracy związanej z nadzorem nad dziećmi.”

na celu niedopuszczenie nieodpowiednich osób do pracy z dziećmi.¹² Kraje członkowskie powinny również zakazać pracy z dziećmi osobom, które zostały skazane za przestępstwa związane z aktami przemocy oraz handlem narkotykami oraz są uznawane za niebezpieczne dla dzieci.

2. Kolejne kraje przewodniczące Radzie UE powinny wznowić dyskusję dotyczącą belgijskiej propozycji odnośnie decyzji ramowej w sprawie „uznawania i stosowania w Unii Europejskiej zakazów wynikających z wyroków za przestępstwa na tle seksualnym wobec dzieci”. Ten (lub podobny) tekst powinien zostać przyjęty w pierwszej kolejności.
3. Kraje członkowskie i Komisja Europejska powinny ustalić i wdrożyć zaproponowane inicjatywy mające na celu ułatwienie wymiany informacji zawartych w rejestrach skazanych oraz zapewnić, aby mogły być one wykorzystywane w innych krajach.
4. Należy ponownie omówić pomysł stworzenia Europejskiego indeksu sprawców, zaproponowany w 2005 r. przez Komisję Europejską w Zielonej Księdze. Jako minimum, opracować należy europejski indeks skazanych za przestępstwa seksualne lub inne wobec dzieci. Dalsze opracowywanie wspólnych baz danych poprawiłoby obieg informacji dla celów weryfikacji osób ubiegających się o pracę umożliwiającą im bezpośredni kontakt z dziećmi oraz dla innych celów.
5. Komisja powinna dokonać pełnej analizy stosowanych metod przekazywania informacji oraz podejmowanych inicjatyw tak, aby określić najefektywniejsze sposoby osiągania konsensusu w sprawie wymiany informacji dla celów weryfikacji osobowej. Analiza taka powinna uwzględniać:
 - a. Inicjatywy legislacyjne UE, np. Decyzję Ramową Rady dot. organizacji wymiany informacji zawartych w rejestrach skazanych oraz zawartości takich informacji.
 - b. Istniejące struktury oraz agencje wymiany informacji np. Europol lub projekty pilotażowe dotyczące elektronicznej wymiany danych tak, aby poprawić

¹² Thomas, T, Katz, I i Wattam, C (2000) *CUPICSO: Zbieranie i Wykorzystywanie Informacji Prywatnych na temat Sprawców Przestępstw Seksualnych wobec Dzieci*, Londyn, NSPCC.

- wymianę informacji do celów weryfikacji osobowej oraz procedur wykluczenia zawodowego.
- c. Ocenę potencjału dwustronnych umów dot. weryfikacji osobowej oraz procedur wykluczenia zawodowego, np. takich, jak te ostatnio podpisywane przez Brytyjskie Biuro ds. Informacji Karnych jako wzorów do umów wielostronnych.¹³ Komisja powinna przedstawić zalecenia w tym zakresie.
6. Kraje członkowskie powinny podpisać, ratyfikować i wdrożyć Konwencję Rady Unii Europejskiej o Ochronie Dzieci przed Wykorzystywaniem i Przemocą Seksualną przyjętą w lipcu 2007 r.

Dalsze działania w zakresie innych inicjatyw

1. Na podstawie istniejących dowodów Komisja Europejska powinna opracować Zieloną Księgę w sprawie współpracy między krajami UE w celu monitorowania i wymiany informacji o znanych wymiarowi sprawiedliwości sprawcach przestępstw seksualnych w celu niedopuszczenia do dalszego łamania przez nich prawa. Istotne jest odbycie gruntownej debaty w celu rozwiązania aktualnych problemów na płaszczyźnie współpracy między krajami członkowskimi oraz wypracowanie sposobów przeciwdziałania przestępstwom na tle seksualnym na poziomie Unii Europejskiej. Będzie to również bodźcem do wymiany doświadczeń i najlepszych praktyk między krajami członkowskimi.
2. Kraje UE powinny ustalić wykaz wspólnych zasad oraz minimalnych standardów w zakresie systemów weryfikacji osobowej oraz wykluczenia zawodowego w oparciu o projekty dokumentów zgłaszanych przez Komisję Europejską. Takie standardy i zasady mogłyby obejmować na przykład ustalony wykaz sektorów i/lub zawodów, w których istniałby obowiązek weryfikacji osobowej poprzedzającej zatrudnienie,

¹³ Plan Biura ds. Informacji Karnych stwierdza, że „Biuro ds. Informacji Karnych ma nadzieję na to, że będzie w przyszłości angażowane w wymianę informacji w krajach UE i, w szczególności, w promocję wymiany informacji zawartych w rejestrach skazanych dla celów weryfikacji osobowej i innych podobnych celów.” (Biuro ds. Informacji Karnych, 2006). Wywiad z przedstawicielem Biura ds. Informacji Karnych.

częstotliwość kontroli, a także mechanizmy naprawiania ewentualnych szkód poniesionych przez daną osobę. Mogłyby one również obejmować minimalne standardy dotyczące rehabilitacji sprawców przestępstw seksualnych wobec dzieci.

3. Bazując na już istniejących strukturach międzyrządowych¹⁴ oraz nowym Europejskim Forum Praw Dziecka należy stworzyć mechanizm wymiany wiedzy i najlepszych praktyk na poziomie europejskim tak, aby zminimalizować zagrożenia dla dzieci.
4. Instytucje Unii Europejskiej oraz kraje członkowskie powinny zbadać możliwość wprowadzenia w każdym z krajów rejestru osób popełniających przestępstwa seksualne lub podobny instrument mający na celu zapewnienie, aby władze krajowe miały informacje o tym, że ich obywatel uznany za przestępcę seksualnego, który może ponownie dopuścić się przestępstwa, planuje wyjazd za granicę. Da to możliwość poinformowania władz kraju docelowego oraz podjęcia koniecznych kroków w celu zminimalizowania ryzyka dla dzieci i innych osób.¹⁵
5. Weryfikacja osób ubiegających się o pracę umożliwiającą im bezpośredni kontakt z dziećmi powinna być tylko jednym z elementów ochrony dzieci, ponieważ kontrole zachowują ważność tylko przez ograniczony okres czasu i nie dotyczą osób, które nie były skazane za popełnione przez siebie przestępstwa. Z tego powodu, w celu efektywnej ochrony dzieci, wymagany jest również nadzór nad osobą, która popełniła przestępstwo wobec dzieci, jej umieszczenie jej na liście, ocena, szkolenie, odpowiednia polityka, a także promowanie zasad etycznych. Mając to na względzie, Komisja Europejska powinna popierać stworzenie w krajach UE wspólnych standardów dla tworzenia bezpiecznych instytucji i ośrodków dla dzieci, np. klubów sportowych, szkół i przedszkoli.¹⁶ Standardy takie można ustalić w odniesieniu do

¹⁴ Nieformalne i regularne spotkania dla Ministrów i/lub urzędników wysokiego szczebla, którzy są odpowiedzialni za kształtowanie polityki dotyczącej dzieci.

¹⁵ Jest to środek zaradczy, bazujący na założeniu, że osoby, które wcześniej popełniły przestępstwo na tle seksualnym mogą z dużym prawdopodobieństwem dopuścić się ponownego złamania prawa, jeśli nie zostaną podjęte stosowne działania (np. terapia).

¹⁶ Brytyjskie Krajowe Towarzystwo Zapobiegania Przemocy wobec Dzieci posiada do dyspozycji wiele publikacji, które mogą być przydatne dla organizacji pracujących nad polityką ochrony dzieci: http://www.nspcc.org.uk/Inform/resourcesforprofessionals/ReadingLists/writingachildprotectionpolicy_wda48907.html

danych sektorów. W przypadku sportu można to zrobić na przykład w dokumencie towarzyszącym Białej Księdze¹⁷ na temat Sportu (lipiec 2007 r.).

6. Kraje członkowskie powinny sprawdzić swoje systemy weryfikacji osobowej oraz wykluczenia zawodowego, a także stosowne sposoby przechowywania informacji oraz protokołów usuwania danych tak, aby zapewnić skuteczną ochronę dzieci. Kraje członkowskie powinny przechowywać informacje o przestępstwach i wykroczeniach, szczególnie przestępstwach seksualnych wobec dzieci, tak długo, jak były przestępca może stwarzać ryzyko dla dzieci. Oprócz tego, kraje członkowskie powinny być przygotowane do uwzględnienia w swoich procedurach weryfikacji osobowej oraz wykluczenia zawodowego wszystkich poważnych przestępstw wobec dzieci, nie tylko tych na tle seksualnym. Powinny one obejmować wyroki za przestępstwa i wykroczenia wobec dzieci związane z przemocą i handlem narkotykami.
7. Komisja powinna kierować pracami nad stworzeniem wytycznych dla wszystkich krajów tak, aby osoby korzystające z informacji (włącznie z pracodawcami) miały świadomość ich potencjalnej niekompletności, szczególnie w krajach, w których akta sądowe są niszczone po upływie pewnego czasu. Przydatnym modelem do naśladowania mogą tu być wytyczne Brytyjskiego Biura ds. Informacji Kryminalnych dla pracodawców zatrudniających osoby za granicą.
8. Dalsze badania umożliwiłyby dokonanie merytorycznego przeglądu założeń polityki oraz podniesienie poziomu świadomości na temat natury i powszechności zjawiska wykorzystywania seksualnego dzieci w Europie. Badania takie mogłyby odbyć się w formie analizy przypadków złego traktowania dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem zjawiska wykorzystywania seksualnego. W 2000 r., NSPCC opublikowało pierwsze w Wielkiej Brytanii obszerniejsze studium coraz powszechniejszego zjawiska złego traktowania dzieci¹⁸, co pozwoliło podnieść poziom zrozumienia i świadomości problematyki wykorzystywania dzieci. Kraje UE

¹⁷ COM (2007) 391 Białe Księgi Komisji Europejskiej zawierają oficjalne propozycje w poszczególnych obszarach polityki oraz służą do ich kreowania. (http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/site/en/com/2007/com2007_0391en01.pdf).

¹⁸ Cawson, P, Wattam, C, Brooker, S i Kelly, G (2000) *Child maltreatment in the United Kingdom: a study of the prevalence of child abuse and neglect*. Londyn, NSPCC.

powinny również zwrócić większą uwagę na monitorowanie ponownych przestępstw na tle seksualnym popełnianych przez osoby, które dopuściły się ich już wcześniej.

9. Należy przeprowadzić badania w celu uzyskania porównywalnych informacji o stosowanych w krajach UE systemach postępowania z osobami skazanymi lub podejrzanymi o przestępstwa na tle seksualnym wobec dzieci, łącznie z opisem wyroków zasądzanych za przestępstwa wobec dzieci, mechanizmów prewencji przed ponownym złamaniem prawa oraz interwencji takich jak na przykład leczenie. Informacje takie powinny również opisywać podejście wobec dzieci, które są sprawcami przestępstw na tle seksualnym, i które powinny być traktowane inaczej niż pełnoletni przestępcy.¹⁹
10. Kraje członkowskie powinny zbierać informacje porównawcze dotyczące systemów weryfikacji osobowej i mechanizmów wykluczenia zawodowego w Europie w celu oceny ich zalet i wad oraz stworzenia wspólnych zasad i/lub standardów. Powinno to doprowadzić do opracowania przydatnej „listy kontrolnej” głównych elementów wymaganych w celu zapewnienia skuteczności systemu. Działania takie powinny też dostarczyć informacji na temat bieżącej sytuacji w różnych krajach w zakresie ciążącego na pracodawcach obowiązku sprawdzania, czy osoby ubiegające się o pracę z dziećmi nie figurują w rejestrach skazanych oraz co dzieje się w przypadku, jeśli przyszły pracownik jest obcokrajowcem lub mieszkał za granicą.
11. Konieczne jest również podjęcie badań w celu ustalenia wiarygodnych szacunków dotyczących liczby znanych wymiarowi sprawiedliwości przestępców seksualnych, którzy przenoszą się z jednego kraju UE do innego w celu podjęcia pracy lub w innym celu, łącznie ze znanymi przypadkami nadużyć seksualnych przez osoby pracujące na stanowiskach cieszących się ogólnym zaufaniem.

¹⁹ Znaczny odsetek osób popełniających przestępstwa, których ofiara padają dzieci stanowią same dzieci.

Weston House
42 Curtain Road
Londyn EC2A 3NH
Tel: 020 7825 2500
www.nspcc.org.uk/inform

Brytyjskie Krajowe Towarzystwo Zapobiegania Przemocy wobec Dzieci (NSPCC) ma wizję – społeczeństwo, w którym wszystkie dzieci są kochane, doceniane i mają szansę na pełne wykorzystanie swojego potencjału.

Nasza misja ma na celu położenie kresu przemocy wobec dzieci.

Brytyjskie Krajowe Towarzystwo Zapobiegania Przemocy wobec Dzieci jest największą w Wielkiej Brytanii organizacją charytatywną zajmującą się ochroną dzieci oraz zapobieganiem przemocy wobec dzieci. Od ponad 100 lat, Towarzystwo chroni dzieci przed okrucieństwem i jest jedyną organizacją charytatywną zajmującą się dziećmi, która ma ustawowe uprawnienia do zmiany aktów prawnych w celu ochrony dzieci zagrożonych różnymi formami przemocy.

© NSPCC 2007

Wszelkie prawa zastrzeżone. Żadna część niniejszego dokumentu nie może być powielana, przechowywana w systemach archiwizacji danych lub przesyłana za pomocą dowolnych mediów – elektronicznie lub mechanicznie oraz kopiowana bez wcześniejszej zgody posiadacza praw autorskich.

Pierwsze wydanie w 2007 r. przez NSPCC.

Zarejestrowane numery charytatywne 216401 i SC037717